

**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА
НА ТП „ДЛС АРАМЛИЕЦ“**

(в изпълнение на Критерий 4.5 от националния FSC-стандарт)

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ И МЕРНИ ЕДИНИЦИ В ТЕКСТА

АД	Акционерно дружество
БТ	Бюро по труда
ГФ	Горски фонд
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ДГФ	Държавен горски фонд
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЗГ	Закон за горите
ЗТ	Защитена територия
ИАРА	Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
ИЦ	Информационен център
КНСБ	Конфедерация на независимите синдикати в България
ЛТУ	Лесотехнически университет
ГСП	Горскостопански план
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НАП	Национална агенция по приходите
НДГП	Недървесни горски продукти
НОИ	Национален осигурителен институт
НП	Национален парк
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОСВ	Оценка на социалното въздействие
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РДГ	Регионална дирекция по горите
СЛРБ	Съюз на ловците и риболовците в България
FSC	Forest Stewardship Council (Съвет за стопанисване на горите)
SWAT	Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
дка	декар (1 дка = 1000 м ²)
ха	хектар (1 ха = 10 дка)
м³	кубически метър
с.	село

Понятия, използвани в доклада

Оценка на социалното въздействие	Процес на анализ, мониторинг и управление на желаните и нежелани социални последици, както позитивни така и негативни, резултат на планирани интервенции (политики, програми, планове, проекти) и всякакви процеси на социална промяна в резултат на тези интервенции. Основната му цел е да доведе до по-устойчива и хармонична биофизична и човешка околна среда.
Заинтересовани страни	Човек или организация, които имат законен интерес от дейността на ДЛС „Арамлиец“. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, анализи и др.
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търси се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно (6-10 души). Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

I.1. ОБЩИ СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕГИОНА

ТП ДЛС „Арамлиец“ попада в обхвата на две области (Софийска и Пазарджишка) и четири общини – общ. Елин Пелин, общ. Ихтиман, общ. Мирково и общ. Панагюрище. Населените места на територията на стопанството са малко – 8 села и няколко махали. Броят на населението в тях, към 2015 г. е 3721 жители.

Естественя прираст в района е отрицателен. Населението в трудоспособна възраст е малко. Поради относителната близост на столицата основната миграция е в посока гр. София.

От анализът на протичащите демографски процеси може да се направи извод за наличието на тенденция на застаряване на населението, процеси на миграция сред трудоспособното население и ниска образованост и професионална неквалифицираност на човешките ресурси, които влияят негативно в дългосрочен план.

I.2. МЯСТО НА СТОПАНСТВО В ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЩИНИТЕ

Дейността на ДЛС се осъществява в три направления:

- Охрана и възпроизводство на горски ресурси;
- Екологосъобразно ползване на дървесните ресурси;
- Ловностопанска дейност;

Основните очаквания на обществото към горския сектор, и в частност към ТП ДЛС „Арамлиец“:

- Устойчиво управление на наличния ресурс;
- Задоволяване на нуждите на местното население от дърва за битови нужди;
- Справяне с проблема с незаконните сечи и браконьерство;
- Ограничаване на ерозионните процеси;

I.3. ЮРИДИЧЕСКИ СТАТУТ НА ТП ДЛС „АРАМЛИЕЦ“

ТП ДЛС „Арамлиец“ е териториална структура на ЮЗДП- Благоевград за осъществяване стопанисването на държавния горски фонд и охраната на горите и земите от горския фонд. ЮЗДП- Благоевград е самостоятелно юридическо лице със статут на държавно предприятие по силата на чл. 163, от ЗГ. Съгласно ЗГ, основният предмет на дейност ТП ДЛС „Арамлиец“ е:

1. Изпълнение на лесоустройственият проект в държавния горски фонд (ДГФ) чрез:
  - възпроизводство на горите и земите от ДГФ и извършване на свързаните с това дейности;
  - ефективно ползване на дървесина и на недървесни и други горски продукти от горите и земите от ДГФ, както и търговия с тях;
  - организиране и провеждане на противопожарни мероприятия в горите и земите от горския фонд;
  - поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.
2. Управление на горите от ДГФ.
3. Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия в горите и земите от ГФ;
4. Проектиране и строителство в горите и земите в ДГФ;

5. Охрана на горите и земите от ГФ и опазване на дивеча и рибното богатство;
6. Придобиване на гори и земи от ГФ.

Основни органи на управление на ДЛС е ЮЗДП ДП гр.Благоевград и директорът на ДЛС.

I.4. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТП ДЛС „АРАМЛИЕЦ“ И УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

ТП ДЛС „Арамлиец“ носи името от едноименния връх Арамлиец, който се намира на територията на стопанството. Седалището и административната сграда на стопанството се намират в с. Огняново, общ. Елин Пелин. ТП „ДЛС Арамлиец“ граничи на север с ТП „ДГС Елин Пелин“, на запад и на юг с ТП „ДГС Ихтиман“, на североизток с ТП „ДГС Пирдоп“ и на изток с ТП „ДГС Панагюрище“. Общата площ на стопанството е 10551,3 ха.

Разпределението на общата площ на ДЛС по вид на земите е посочено в Таблица N 2.

Таблица N 2: Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	%	Площ, ха
Залесена площ	93,1	9779
Незалесена площ за залесяване	0,4	90
Недървопроизводителна площ	6,5	682
Общо:		10551 ха

Разпределението на залесената площ по вид на горите е дадено в Таблица N 3

Таблица N 3: Разпределение на залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ, ха
Иглолистни	1550
Широколистни високостъблени	2495
Широколистни издънкови	5562
Широколистни нискостъблени	172
Общо:	9779 ха

ТП „ДЛС Арамлиец“ попада в Мизийската горскорастителна област, Краищенско-Ихтиманска подобласт и Подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела, Подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч, Тракийската горскорастителна област, подобласт Горна Тракия, Подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори и Подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела.

В най-ниските части от територията на стопанството, които попадат в Подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори, основните дървесни видове са благун, цер, зимен дъб, габър, келяв габър, космат дъб, трепетлика, акация и др. насажденията са издънкови. В следствие на лесокултурната дейност са внесени черен бор, бял бор, зелена дугласка, червен дъб и др.

В по-високите части на стопанството попадащи в Подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела, с по-влажен и по-хладен климат, основни дървесни видове са бук, зимен дъб, габър, цер, явор, келяв габър, трепетлика и др.

В най-високите части на стопанството в Подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч, основни дървесни видове са бук, габър, зимен дъб, явор, трепетлика и др. Внесените видове тук са бял бор, смърч, ела и др.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят биологичното разнообразие на стопанството. Горските екосистеми в района са ценни в

икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Общият запас на стопанството, ДГТ се оценява на 1 418 365 м³ (без клоно), а размерът на допустимото ползване е 201 250 м³.

Стопанисването на горите на територията на ДЛС се основа на 10 годишен Горскостопански план (ГСП) изготвен през 2013 г. от Агролеспроект ЕООД гр. София. Основни цели на стопанисването на горите с дървопроизводителни и средообразуващи функции е постигането на максимално по количество и качество производство на строителна дървесина от единица площ, съобразно икономическите потребности и възможностите за най-рационално използване на типовете горски месторастения. Наред с това трябва да се запазят и увеличат защитните, водоохранните и другите полезни функции на гората. Така поставената цел се очаква да бъде постигната по пътя на ускорено по естествен и изкуствен път възобновяване на горите, чрез правилно извеждане на главните и отгледни сечи, чрез реконструкция на нископродуктивните насаждения, чрез залесяване на голите площи и невъзобновени сечища, чрез регулиране на пашата и опазване на гората.

В горите в защитните, рекреационните и защитените територии, главната цел на стопанисването е непрекъснато увеличаване на качеството на дървостойките в зависимост от основното им предназначение – водоохранно, защитно, здравно-украдно и други – чрез провеждане на диференцирани мероприятия. В тези гори ползването на дървесина е определено като второстепенна задача. Основната цел на защитните ивици покрай горната граница на гората е запазване на дървесната растителност и почвата. Същата цел се поставя и пред защитните гори на скални и урвисти терени. Защитните гори край жп линията има за цел опазването от ерозия. В защитените гори – природните забележителности – основната цел е запазване на естествената растителност. За семепроизводствените насаждения целта е да се осигури максимално производство на семена с високо качество.

I.5. ВИДОВЕ СОБСТВЕНОСТ

Възстановяването на собствеността на горите и земите от ГФ на територията на ТП ДЛС „Арамлиец“ на този етап се счита за приключило. Разпределението на територията по вид на собствеността, е представено в Таблица N 4.

Таблица N 4: Територия и дялове по вид на собствеността на ДЛС „Арамлиец“

Вид собственост	Територия (ха)	Дял (%)
Държавен горски фонд	7917	75,04
Общински горски фонд	2290	21,70
ГТ собственост на физ. лица	166	1,57
ГТ собственост на юрид. лица	158	1,50
ГТ собственост на религиозни общности	20	0,19
ОБЩО:	10551	100 %

I.6. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП ДЛС „АРАМЛИЕЦ“

Списък на идентифицираните заинтересовани страни за ДЛС „Арамлиец“ е представен по-долу. Той не претендира да е изчерпателен, за това основните взаимодействия са анализирани за групите заинтересовани страни.

Местно самоуправление

Общинска администрация Елин Пелин

Общинска администрация Мирково

Общинска администрация Ихтиман
Общинска администрация Панагюрище

Държавни структури

Регионална дирекция по горите – София
Регионална дирекция по горите – Пазарджик
Областна администрация – София
Областна администрация – Пазарджик
Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
Регионална инспекция по околна среда и води – София
Регионална инспекция по околна среда и води – Пазарджик
Басейнова дирекция Дунавски район – гр. Плевен
Басейнова дирекция Източнореломорски район – гр. Пловдив
Служба „Пожарна и аварийна безопасност и защита на населението“
Структури на Национална служба „Полиция“
Гражданска защита
Общинска служба земеделие и гори
Бюро по труда

Фирми от горския сектор

Фирми ангажирани в дърводобива
Фирми ангажирани в търговията с дървесина
Фирми ангажирани в лесокултурни дейности
Фирми ангажирани в добива/изкупуването на НДГП
Дървопреработвателни предприятия

Недържавни собственици на земи и гори от ДГФ

Физически лица
Юридически лица
Община
Църква
Частни лесовъди

Религиозни общности

Църковно настоятелство

Местно население

Събирачи на недървесни горски продукти за лична употреба

I.7. ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Както бе споменато по-горе дейностите на ТП ДЛС „Арамлиец“ са регламентирани в Закона за горите и прецизирани в Горскостопански план (ГСП). В Таблица N 5 е дадена възможното въздействие от осъществяваните дейности върху отделните групи заинтересовани страни. Би следвало да се има в предвид, че взаимодействията могат да бъдат както отрицателни, така и положителни.

Таблица N 1: Видове дейности на ТП ДЛС „Арамлиец“ и групи заинтересовани страни, с които си взаимодейства при изпълнението им

Дейност	Взаимодействие
Управление на горите от ДГФ	Всички
Възпроизводство на горите и земите от ДГФ и извършване на свързаните с това дейности	Местно население Община Фирми ангажирани в лесокултурни дейности
Ползване на дървесина и търговия	
• Търгове за добив и продажба на дървесина	Фирми ангажирани в дърводобива Фирми ангажирани в търговията с дървесина Дървопреработвателни предприятия
• Дърва за огрев за местното население и социално слаби граждани	Общини Местно население
Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях	
• НДГП	Фирми ангажирани в добива/изкупуването на НДГП Събирачи на недървесни горски продукти за лична употреба
• Паша на животни	Местно население
Охрана на горите и земите от ГФ	Държавни структури Общини Недържавни собственици Месно население Частни лесовъди
Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия	Държавни структури Общини Недържавни собственици Местно население
Стопанисване и ползване на дивеча в дивечовъдните участъци, и опазване на дивеча и рибното богатство	Фирма с концесионни права за лов Фирми ангажирани с ОЛТ Физически лица по линия на ОЛТ
Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях	Местно население Общини
Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия	Държавни структури Общини Местно население
Създаване на гори върху земеделски територии	Общини Местно население
Придобиване на гори и земи от ГФ	Общини Местно население
Други	

I.7.1. Управление на горите от ДГФ

Общото мнение и оценка е, че ТП ДЛС „Арамлиец“ си върши добре работата, има стриктен и строг контрол върху всички дейности. Цялостното отношение на всички групи заинтересовани страни, с които са проведени срещи, към дейността на горското

стопанство е по-скоро позитивно. Много от тях гледат на ДЛС като гарант за запазване на ресурса за идните поколения.

В процеса на одобряване на ГСП, според изискванията на закона, са правени две лесоустройствени съвещания, на които са поканени и присъствали основните заинтересовани страни (документирано с протоколи). Отделно от това информация за Първото съвещание е била обявена в съответните общини.

Мнението на служителите като цяло е, че изготвеният ГСП е сравнително качествен и не се налага честата му промяна с план-извлечения.

Информация от ГСП по конкретни въпроси свързани със стопанисване на недържавните гори се предоставя срещу минимално заплащане. По принцип ГСП може да се ползва на място безплатно като достъпът е свободен. На база на проведените разговори с различни заинтересовани страни не бе констатиран проблем с достъпа до ГСП.

ТП ДЛС „Арамлиец“ има утвърден механизъм за постъпване и разглеждане на оплаквания, мнения, коментари и препоръки от страна на заинтересованите страни. Отделно от това на видно място е сложена кутия за оплаквания. До сега е имало само анонимни сигнали за нарушения в горите, на които ДЛС е реагирало своевременно. В случай на постъпване на писмо, ДЛС е длъжно да го разгледа и отговори в писмен вид. Стопанството води специален регистър за подобни сигнали. Има внедрена система за управление на качеството - ISO 9001.

С изключение на делата свързани с възстановяване на частната собственост, ДЛС не е страна по други дела.

ТП ДЛС „Арамлиец“ е обект на регулярен одит от страна на Сметната палата, Дирекция „Вътрешен одит“ на ЮЗДП и НАП. По специфичните проблеми свързани с управлението на горския фонд, непрекъснат е контрола от страна на ИАГ, РДГ - Пазарджик и РДГ – София. Всичко това е допълнителна гаранция за коректността на предприеманите от ДЛС действия.

I.7.2. Възпроизводство на горите и свързаните с това дейности

Провежданите лесокултурни дейности – почвоподготовка, залесяване и отглеждане на горските култури е финансирано от Фонд инвестиции в горите. Отглеждането на младите насаждения се финансира от стопанската дейност. Естественото възобновяване в района е добро, поради което площите за залесяване са малки. Това от една страна е икономически по-ефективно, а от друга и по природосъобразно.

На този етап не са идентифицирани практики свързани с възпроизводството на горите, които да имат негативно влияние в социален аспект. Както навсякъде и тук дейностите по залесяване се ползват с висока обществена подкрепа.

I.7.3. Ползване на дървесина и търговия

Ползването и търговията с дървесина е една от основните дейности с които по традиция ловните и горските стопанства се отъждествяват от обществото. Дейностите по дърводобива в ДЛС „Арамлиец“ могат условно да бъдат разделени на:

- Процедури за добив и продажба на прогнозни количества дървесина;
- Процедури за отдаване на сечища „на корен“;
- Пряко договаряне при повреди от абиотичен и биотичен характер;
- Продажба на дърва за огрев на местното население по ценоразпис;

Средно годишното ползване е регламентирано в ГСП и количествата с посочени в Таблица N 6.

Таблица N 6: Средно годишно ползване по ЛУП – ДГТ, общ обем

Площ	Стояща маса	Едра строителна дървесина	Средна	Дребна	Дърва
432.5 ха	63175 м ³	2292 м ³	3884 м ³	1858 м ³	10076 м ³

Съобразно общата насока за стопанисване, целите, дървесните видове, насажденията и тяхната продуктивност, типовете месторастения и други, горите с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции са групирани в 14 стопански класа.

Около 80% от местното население използва дърва за огрев за отопление и/или готвене. Годишно на местното население се предоставят около 780 плътни м³ дърва за битови нужди. Според оценката на ДЛС, а и на останалите заинтересовани страни нуждите са задоволени. Добива на дървата за местното население се извършва от фирми по съответните процедури. Списъците с ползвателите се изготвят от кметството и не включват частните собственици, които задоволяват нуждите си чрез собствени гори.

В общината не са постъпвали оплаквания относно предоставяните дърва за местното население.

От страна на местните хора няма сериозни оплаквания („няма недоволни от ДЛС“) по отношение на предоставяните количества на дърва за огрев и строителен дървен материал. От страна на ДЛС е налице разбиране и „компромиси“ по отношение закъснели заявки и допълнително заявени количества в рамките на утвърдения лимит. Основните оплаквания на местните хора са свързани с времето на добиване (основно есенно време), което според някои не дава възможност на дървата за огрев да изсъхнат, необходимостта от предварително заплащане на заявените количества. От 2019 г. добива на дърва за местно население е изтеглен през пролетта.

Не са предоставяни дърва за социално слаби по програми на МТСП.

I.7.4. Ловностопанска дейност

Ловностопанската дейност е другата по значимост дейност осъществявана от „ДЛС Арамлиец“, която включва:

- стабилизиране запаса на дивечовите популации;
- осигуряване на равномерност и постоянство в ползването;
- изграждане и поддържане на биотехнически съоръжения, хранителна и фуражна база;
- ежегодна таксация на дивеча;
- мероприятия за намаляване популацията на хищниците;
- ветеринарен контрол;
- подобряване условията за ловен туризъм;

На територията на ДЛС няма ловни сдружения и лова е разрешен само по линия на организирания ловен туризъм (ОЛТ).

По всеобщо мнение в момента дивечът в региона се увеличава и за него се полагат необходимите грижи благодарение на дейността и усилията на ДЛС.

I.7.5. Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях

Дейността на ТП „ДЛС Арамлиец“ свързана със страничните ползвания на горите включва:

- Издаване на разрешителни за събирането на НДГП (гъби, горски плодове, билки);

-Регламентиране на места за паша на животни (овце, крави, кози);

В населените места в териториалния обхват на ТП ДЛС „Арамлиец“ събирането и изкупуването на НДГП не представлява устойчив поминък за местното население. НДГП се събират предимно за лична консумация. Основно се събират гъби – манатарка и пачи крак, сърнела, билки - ранилист, лазаркиня, жълт кантарион, бял равнец, малина, бреза и др., плодове-шипка и др.

По отношение на пашата, през последните години на територията на стопанството тя не е разрешена.

I.7.6. Охрана на горите и земите от ГФ

Една от основните функции на ТП ДЛС „Арамлиец“, при това със сериозно социално измерение, е осъществяването на охрана и контрол. Охранителната функция се упражнява върху горите и реките, а контролната – върху всички институции, фирми и отделни индивиди, изпълняващи една или друга дейност в горите.

Дейността на ДГС по отношение на контрола и охраната на дейностите в горите включва:

- Контрол и охрана на управлението и дейностите в горите;
- Охрана от незаконна сеч, браконьерство и др.;
- Охрана от пожари;

Всички преминаващи превозни средства транспортиращи дървесина биват спирани за задължителна проверка на редовността на превозната документация.

При констатиране на нарушение, ДЛС издава акт. С последните промени в законодателството, е наложено изискването всички случаи да се изпращат в прокуратурата. По-големите нарушения, с криминално измерение, се предават на съда, а по-малките се връщат в ДЛС за издаване на наказателно постановление, ако са събрани достатъчно неоспорими доказателства. Събираемостта на наложените санкции е ниска, въпреки че се е увеличила с пъти през последните години.

I.7.7. Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия

През последната година пожари не е имало. През 2017 г. е регистриран 1 бр. горски пожара, който е бил ограничен и не са нанесени щети. Една от причините за това е добрата организация на местно ниво, както и добрата координация между отговорните институции, в която основна роля играе ДЛС.

Дейността по охраната на горите от пожари се осъществява и благодарение на доброто взаимодействие с дърводобивните фирми от региона, което е довело до изразената от тяхна страна готовност да се включат с техника и жива сила в случай на пожари *„тъй като е от интерес на всички да няма такива“*. ДГС разполага с високопроходим специализиран автомобил, който покрива нуждите не само на стопанството, но и активно участва при потушаване на горски пожари в съседни стопанства.

I.7.8. Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях

При изготвяне на настоящето проучване не са идентифицирани негативни въздействия във връзките между ДЛС и Регионалната инспекция по опазване на околната среда и води (РИОСВ) – София и РИОСВ - Пазарджик, които са принципалът в осъществяването на контрол по отношение опазването на биоразнообразието и управлението на ЗТ.

Като цяло в рамките на общините на територията на ДЛС сред заинтересованите страни бе идентифицирано осъзнаване на проблемите свързани с опазване на

биоразнообразието. Тенденцията да се мисли, че опазването на биоразнообразието и природата като цяло е по-скоро пречка отколкото възможност за развитие е малка. Именно в промяната на тези нагласи може да се очаква една по-активна роля от страна на ДЛС.

I.7.9. Придобиване на гори и земи от ГФ

В района няма случаи на замяна гори от територията на ТП ДЛС „Арамлиец“ срещу гори в други, „по-привлекателни“ райони на страната или обратното. Въпреки, че решението за такива замени е извън правомощията на ДЛС се препоръчва в случай на такива да се информира обществото поради значимия интерес към проблема в настоящия момент.

I.8. ПОЛИТИКА НА НАЕМАНЕ, ОБУЧЕНИЕ И ЗАЩИТА НА ИНТЕРЕСИТЕ НА ПЕРСОНАЛА

Броят на служителите в ТП ДЛС „Арамлиец“ е 31, от които 7 жени и 24 мъже. Отделно на трудов договор се наемат и сезонни работници за маркиране на насаждения. Всички, които имат трудовоправни отношения с ДЛС са от гр. София, местни хора и хора от региона.

Едно от необходимите условия за постъпване на работа е наличието на специализирано образование – средно специално (Професионална гимназия по горско стопанство) и/или висше (ЛТУ) в зависимост от заеманата длъжност. Към настоящия момент в ДЛС работят 7 лесоинженера и 5 техник-лесовъди. Има известно текучество на кадри, поради близостта на столицата.

По обезпечаването на кадри с висше лесовъдско образование към момента има известни затруднения. Като добра практика бе определено обявяването на свободните работни места в самото лесничество и в бюро по труда. След постъпване на работа на работещите се предоставя Длъжностна характеристика и преминават допълнително обучение по отношение изпълнението на конкретните им задължения по отношение осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие.

По отношение на повишаването на квалификацията, служителите на ДЛС участват в различни обучения организирани основно от ДП ЮЗДП - Благоевград.

На полугодие се провежда съвещание – обучение по въпросите касащи лесозащитата, от лесозащитна станция София.

Регулярно се провежда т.нар. съвещание по маркиране за специализирания персонал. Също така служителите занимаващи се със счетоводство и контрол участват в специализирани курсове за информиране за последните промени в релеванното законодателство.

Ръководството на ДЛС редовно участва в периодични срещи на централно ниво, на които то бива информирано за промените в горското законодателство. След това, на оперативни срещи информацията се свежда до познанието на останалите служители.

Спорадично са организирани и други специализирани обучения.

При постъпване на работа се провежда първоначален инструктаж, както и веднъж годишно се прави периодичен инструктаж по охрана на труда, за който се води отчетност в специална книга. Води се регистър за трудовите злоупотреби. През последните години инциденти със служители на ДЛС не е имало.

Съгласно „Наредба № 3 /15.02.2012г. за определяне на вида, отличителните знаци, усвояването и реда за получаване, сроковете за износване на униформното теренно облекло от служителите в ЮЗДП, нейните структури, специализираните териториални звена и държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ“ на служителите на ДЛС се предоставя представително и уноформено облекло, а работниците се предоставя работно облекло.

Като цяло автомобилния парк е на добро ниво.

I.9. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ В РЕГИОНА

Нагласите на дърводобивните и преработвателни фирми в района относно взаимодействията им с ДЛС са изцяло положителни. Всеобщо изразено бе мнението, че се работи „в екип“ с ДЛС при спазване на закона. Фирмите се явяват на търговете организирани от ДЛС на свободни начала в условията на свободна конкуренция.

Ако поради едни или други причини, независещи от фирмите, сключен договор не може да бъде изпълнен, ДЛС се отнася с разбиране и проблемните моменти се предоговарят. От своя страна фирмите също се отнасят с разбиране към ДЛС – техните проблеми и изискванията, с които те трябва да се съобразяват. Между фирмите има конкуренция, но тя е лоялна.

Изключително позитивно се приема даденото право на ДЛС да заделя до 30 % от лесосечния фонд за ползване от местните фирми.

Лошото състояние и на места липсата на горски пътища допълнително затруднява и оскъпява дърводобива. ДЛС заделя средства за поддръжка на съществуващите и създаване на нови горски пътища. Възстановяването на пътната мрежа след приключване на обект е за сметка на фирмите, което е залегнало и в договорите.

Намирането и ползването на квалифицирани работници от дърводобивните фирми се оформя като проблем. Изискване е тези работници да бъдат наети на трудови договори и да притежават необходимата квалификация.

I.10. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С НЕДЪРЖАВНИТЕ СОБСТВЕНИЦИ НА ГОРИ

Реституцията на горите и земите от ГФ на територията на ДЛС „Арамлиец“ на този етап може да се счита за приключила. Парцелите собственост на физически лица са силно разпокъсани и с малки площи. Всички тези гори са маркирани на терен и устроени за сметка на държавата (ДЛС). Има горски територии собственост на юридически лица и религиозни организации, които са по-укрупнени.

В случай на съдебно решение и подаване на заявление за възстановяване на горите в ДЛС, съгласно ЗГ в съответната територия се прекратяват всички дейности до приключване на процедурата по предаване на собствеността. ЗГ регламентира начините за изплащане на компенсация при настъпили увреждания и/или загуби в резултат от дейностите на ДЛС. До сега не са постъпвали искове за изплащане компенсация за загуби, причинени от дейността на ДЛС.

I.11. УЧАСТИЕ НА ДЛС В МЕСТНИ ИНИЦИАТИВИ

Стопанството ежегодно дарява дърва за горене на манастир „Св. Симеон Стълпник и Св. Петка Търновска“ – с. Огняново, както и на Дом за сираци „Св. Николай“ при манастир „Св. Троица“ – с. Нови хан. ДЛС се включва и в инициативи по залесяване с участие на ученици от училища от района, осигурявайки необходимите площи (предварително подготвени) и посадъчен материал.

I.11.1. Осигуряване на дърва за огрев и дървен материал за местното население

Това е видимата и оценяваната част от дейността на ТП ДЛС „Арамлиец“ за местното население. Поради високата степен на зависимост (около 80%) на местното население от дърва за огрев и дървен материал, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора към ДЛС.

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област. Такива биха възникнали ако, по една или друга причина се намалят количествата дърва за огрев и дървен материал, отделяни за задоволяване на нуждите на местното

население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал (напр. в резултат на сертификацията) или повишаване на цената за добиването им в следствие въвеждането на допълнителни мерки (вж. по-долу в текста). Допълнителна пречка би било битуващото сред тях мнение, че „тези придобивки им се полагат, защото живеят в и около тази гора“.

I.11.2. Осигуряване на поминък чрез дейности, свързани с горите.

Възможностите за трудова заетост в региона на ДЛС „Арамлиец“ са ограничени. Традиционното за региона животновъдство е силно намаляло в последните 15 – 20 години. Развитието на алтернативно земеделие и селски туризъм в региона е слабо и не може да осигури достатъчно работни места.

I.11.3. Странични ползвания на горите

Данните от доклада показват, че местните хора не са зависими пряко от използването на горите като източник на НДГП. Такива в региона се събират по-скоро за лично ползване, най-вече от хората от малцинствата. В този смисъл в бъдеще не следва да се очаква конфликт в това отношение. Ако такъв възникне, то той по-скоро би бил свързан с недобросъвестен начин на събиране и унищожаване на тези ресурси.

ДЛС не бива да се притеснява от въвеждането на по-стриктни мерки, които не биха срещнали отпор от страна на обществото, дори напротив.

I.12. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ И ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИ ФИРМИ

Основните очаквания на частния дърводобивен бизнес са свързани най-вече с увеличаване на количествата и качеството и запазване на цените на добиваната от ДЛС дървесина. Това би означавало повече работа и по-висока икономическа сигурност за тях.

Ако за местното население и администрация гората е стратегически регионален ресурс за постигане на социално-икономически просперитет, то частните фирми имат самочувствието на посредник между тях и реализацията на този потенциал. В този смисъл частния бизнес разглежда ДЛС като съюзник и партньор и гледа на гората по-скоро като на източник на икономическа сигурност и перспектива за развитие.

Налице е очакване и желание за осигуряване на по-големи преференции за местните фирми, при организиране и провеждане на търговете за добив и продажба на дървесина. Съществува определено негативно отношение към едрите ползватели и особено силно изказано желание за осигуряване на защита от нелоялна конкуренция спрямо фирми от други региони. Липсват асоциации на местните дърводобивни и дървопреработвателни фирми, които да защитават интересите им, нещо повече – много от тях не са убедени от ползата от подобно асоцииране.

Въпросът за цената на дървесината след сертифициране на горите в ДЛС вероятно ще бъде основен и в най-голяма степен определящ отношението на частните фирми към сертификацията на горите изобщо. Въпреки че, съвсем разбираемо, очакванията на ДЛС са свързани с повишаване на цените, неяснотата към момента и все още неосъзнатата нужда от закупуване на сертифицирана дървесина кара много фирми да бъдат доста предпазливи. Международните данни сочат, че в зависимост от търсенето цената на сертифицираните качествени сортименти може да бъде с около 20 % по-висока в сравнение с несертифицираната дървесина. Хипотетично, сертифицирането на горите може да доведе до появата на външна конкуренция, която както вече бе споменато е силно нежелана от местните фирми. При този сценарий ролята на ДЛС като балансиращ фактор би бил от особено голямо значение. Най-устойчиво от тази гледна точка би било ДГС да стимулира местните фирми също да се сертифицират (по стандарта на FSC за веригата за доставки). И макар това да изисква допълнителни инвестиции за тях, основните печалби от сертифицирана дървесина се

акумулират именно във веригата за доставки, там където се получава най-голяма принадлежна стойност към продукта.

Наред с цената на дървесината, друг важен въпрос свързан със сертифицирането на горите е по-стриктния контрол, който е въведен от ДЛС. По подобен начин фирмите ще бъдат принудени да платят по-голяма цена от гледна точка спазването на екологичните извиквания - напр. използване на биоразградими горива, специални маслоабсорбиращи комплекти в случай на разливи на масло и др.

Неоспорими са обаче икономическите, социалните и екологични ползи от сертификацията.

II. СПЕЦИФИЧНИ ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИЯ ЕФЕКТ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП ДЛС „АРАМЛИЕЦ“

Подобряването на социалният ефект от дейността на ДЛС „Арамлиец“ изисква ангажираност и усилена работа със заинтересованите страни, особено местните хора в общността. Това може да се реализира в няколко главни направления.

ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ДЕЙНОСТТА НА ДЛС

Добрите оценки дадени от заинтересованите страни на дейността и ръководството на ДЛС трябва да се доказват в ежедневната дейност. В хода на изследването се набелязаха някои възможности за подобряване на дейността на ДЛС по посока на:

- Социални придобивки и икономическо стимулиране на работещите в ДЛС. Биха могли да се преценят възможностите за повишаване на социалните придобивки (медицинско осигуряване, обучение и образование и др.) и икономическото стимулиране на работещите. Възможно е да се обсъди въвеждането на системи на управление, базирани на цели, при които заплащането на труда да бъде обвързано с изпълнението на поставените цели и постигнатите резултати и ефективност на труда, възможността за извършване на специализиран труд извън работно време на лесовъдите, при спазване на принципа за избягване на конфликта на интереси би имало ролята на допълнително икономическо стимулиране на работещите.
- Наемане на местни хора. ДЛС и в момента е окомплектовано с голям процент местни хора. Спазването на подобна политика допълнително би допринесло за подобряване имиджа и повишаване степента на подкрепа на местно ниво на ДЛС.
- Подобряване на контрола и охрана на дейностите в горите. Най-голям резерв в това отношение може да бъде открит в необходимостта от провеждане на обучения по отношение начина на провеждане на дейностите по ГСП и инструктаж по безопасност на труда на персонала на фирмите, с които се сключват договори за изпълнение на дейностите в горите. Друга налагаща се и от сертификацията мярка е въвеждането на задължително изискване за лично предпазно облекло в обектите, в които активно се работи и стриктен контрол върху ползването му.
- Прозрачност на провеждането на търговете и контрол върху ДГС. Въпреки липсата на данни за проблеми в провеждането на търговете и законността на действията на служителите на ДЛС не трябва да се пренебрегва необходимостта от планиране и провеждане на мерки, насочени към законността на дейността в организацията.

Приходите на ДЛС не са на 100% от дърводобив, участие вземат и постъпленията от ловностопанска дейност, поради което може да се каже, че стопанството има относителна диверсификация на приходите.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С МЕСТНИТЕ ХОРА И В РЕГИОНА

Приобщаването на местните хора към изпълнението на дългосрочните цели на сертификацията, отглеждането и управлението на горите е дълъг процес. Осигуряването на подкрепа за местни инициативи, даването на отговор на въпросите, вълнуващи хората, задоволяването на определени техни нужди и потребности е от изключителна важност за местните общности.

Към момента оценките, които хората дават на дейността на ДЛС са високи. За да се запази тази оценка и да се гарантира участието на представители на местните хора в процеса на управление на горите след сертифицирането им е необходимо предприемането на стъпки в няколко насоки:

- Запазване на количествата на дървата за огрев за местното население. Опасението от повишаване на цените на дървата за огрев след сертифицирането на горите е основното безпокойство сред местните хора. Не само високата зависимост, но и усещането, че „гората им принадлежи“ определят особената чувствителност на местните хора към тази тема. Трябва да се намерят всички възможни резерви и механизми за гарантиране на задоволяване на нуждите на местното население от дърва за огрев и строителен материал на сега съществуващите цени. Това особено силно се отнася до гарантиране на количествата, предоставяни на социално слабите.
- Привличане на частните собственици на гори в процеса на управление на гората. Към момента частните собственици, не се чувстват съпричастни към сертифицирането на горите, това не ги интересува. Основният им интерес е свързан с извличане на максимална полза и евентуална печалба от собствеността им. За това свидетелства и наблюдаваната тенденция за продажба на частни гори и желанието за продажба и/или отдаване на горите на ДЛС за управление и стопанисване. За да бъдат привлечени частните собственици в управлението на горите им е необходимо преди всичко те да бъдат информирани, а след това да бъдат натоварени със съответните задължения.
- Работа с хората ангажирани в събиране на НДГП. Въпреки малките обеми на събираните НДГП би било препоръчително организирането и провеждането на обучителни курсове за щадящи практики на събирането на гъби, билки, горски плодове и др. Целта на тези курсове ще бъде както да се създадат определен набор от практически знания и умения в желаещите да се занимават с тази дейност, така и ще гарантира запазването и развитието на този ценен горски ресурс. Част от тази дейност включва и постоянен контрол на събирачите на терен от страна на служителите на ДЛС.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИ И ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИ ФИРМИ

Взаимодействието на ДЛС с частните дърводобивни и дървопреработвателни фирми дава и някои допълнителни възможности за реализиране на повишен социален ефект в региона:

- Подпомагане и управление на процеса на браншово сдружаване. Наред със стимулирането на регистриране на местни фирми, е необходима подкрепата от страна на ДЛС на процеса на организиране на регионални браншови срещи, на които с активното участие и медиация на представителите на РДГ и ДЛС да се заложи началото на браншово сдружаване на дърводобивния и дървопреработвателен бизнес в региона. Осигуряването на начална подкрепа на дейността и организационното изграждане на подобни сдружения би дало на ДЛС в по-късен етап ефективен инструмент за въздействие върху формирането на мнението на местните общности.

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

III.1. ОСНОВНИ СФЕРИ НА ИНТЕРЕС НА ОЦЕНКАТА ЗА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Оценка на дейностите на ДЛС „Арамлиец“ и тяхното възможно негативно или позитивно въздействие върху заинтересованите страни

- Видове дейности и тяхната регламентация;
- Физически и/или юридически лица, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Общински и държавни структури, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Оценка на възможното негативно или позитивно въздействие от тези дейности.

Незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия

- Наличие на данни за незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия от местни и/или приходящи хора;
- Оценка на обема и възможното въздействие от тези дейности;
- Въведени системи и мерки за мониторинг и превенция.

Структура на собствеността, собственост и права за ползване, спорове върху собствеността и правото за ползване

- Структура на собствеността върху земята;
- Права за ползване и регламентация;
- Наличие/отсъствие на спорове върху собствеността и правото за ползване;
- Механизми за разрешаване на подобни спорове (ако има такива), вкл. за спиране на дейността в спорните райони;
- Участие и форми на контрол на различните собственици (ако има такива) в управлението на горите и дейностите в тях;
- Документирани процедури и правила за идентифициране и превенция на възможни заплахи към съседни земи и практики, вкл. исторически, архитектурни и културни ценности;
- Осигурени форми на достъп до горските ресурси за местни хора без собственост;
- Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора.

Наемане, обучение, здраве и сигурност на работещите и техните семейства и други услуги за общностите в или около ДЛС „Арамлиец“

- Подпомагане достъпа до основни услуги – здравни, образователни и др.;
- Познаване и спазване на основните законови изисквания за здраве и безопасност на труда;
- Система за спазване и изпълнение на тези изисквания;
- Обучение и оборудване, осигуряващо безопасни условия на труд;
- Документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт с регламентирани компенсации;
- Спазване на националното и международно трудово право, профсъюзи и колективни трудови договори.

Насърчаване на оптималното ползване и местна обработка на разнообразните горски продукти

- Дял на местните фирми, ангажирани в дейности, пряко или косвено свързани с дейността на ДЛС;
- Регламентация на този вид взаимодействия.

Засилване и диверсификация на местната икономика, избягвайки зависимостта ѝ от единични горски продукти

- Информация за възможностите, ролята и потенциала, предлагани за използване на по-малко познати възможности на горите – НДГП, почивка и др.;
- Документирана оценка на тези възможности;
- Система за насърчаване използването на тези възможности от страна на местните хора и фирми.

Зачитане, поддържане и засилване на ценността на услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов

- Информация за услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов;
- Включеност на тези услуги и ресурси в плановете за управление.

Обучение и супервизия на работещите в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП

- Документирано обучение на всички работещи в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП ;

Въвеждане на изследванията и събраните данни, необходими за мониторинга на екологичното и социално въздействие от дърводобива и другите дейности

- Включване на данните в плановете за управление;
- Изграждане на консултативни органи за тяхното спазване.

Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора

- Провеждане на регулярни срещи с представители на местните общности и фирми за обсъждане на възможните екологични и социални въздействия;
- Наличие на мониторингови програми/системи, договорени с представители на местните общности и фирми

III.2. СПИСЪК НА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ДЛС „АРАМЛИЕЦ“ И МЕСТНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

1. Инж. Венцислав Георгиев - директор ТП ДЛС „Арамлиец“
2. Инж. Севдалин Белилов - зам. директор на ТП ДЛС „Арамлиец“
3. Инж. Димитър Павлов - зам. директор на ТП ДЛС „Арамлиец“
4. Димитринка Мирчева – гл. счетоводител в ТП ДЛС „Арамлиец“
5. Стоян Тодоров – „Гема Трейд“ ООД
6. Иван Ченчев - ЕТ „Иван Ченчев“
7. Група местни хора (подбрани на случаен принцип)

III.3. СПИСЪК НА ОСНОВНИТЕ ДЪРВОДОБИВНИТЕ, ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИТЕ И ФИРМИТЕ АНГАЖИРАНИ С ЛЕСОКУЛТУРНИ ДЕЙНОСТИ, С КОИТО ДЛС „АРАМЛИЕЦ“ РАБОТИ

Дърводобив

1. „Гема Трейд“ ООД, с. Караполци
2. ЕТ „Тони 2002 – Стоян Тодоров“, с. Караполци
3. „Експрес 79“ ЕООД, гр. Ихтиман
4. ЕТ „Иван Ченчев“, гр. Стрелча
5. „Еледжик-99“ ЕАД, гр. Ихтиман
6. „Силвия Вивентис“ ЕООД, с. Мирково
7. „Елиноор-33“ ЕООД, гр. Панагюрище
8. „Нигес“ ЕООД, с. Огняново

Лесокултурни дейности

1. „Танеците Агрофорест“ ЕООД, с. Каменица